EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 12. 2. 2021
COM(2021) 54 final

Návrh

# NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

## ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 138/2004 o úhrnných účtoch pre poľnohospodárstvo v Spoločenstve

(Text s významom pre EHP)

# DÔVODOVÁ SPRÁVA

## 1. KONTEXT NÁVRHU

### • Dôvody a ciele návrhu

Eurostat zostavuje európsku poľnohospodársku štatistiku týkajúcu sa poľnohospodárstva EÚ už desaťročia. Tá v súčasnosti pokrýva tieto aspekty: štruktúra fariem, úhrnné účty pre poľnohospodárstvo, živočíšna a rastlinná výroba, ekologické poľnohospodárstvo, ceny v poľnohospodárstve, pesticídy, živiny a ostatné agroenvironmentálne aspekty. Hlavným cieľom je monitorovať a hodnotiť spoločnú poľnohospodársku politiku (SPP) a ostatné dôležité politiky EÚ a podporovať tvorbu politík.

V roku 2016 boli tieto zbery údajov vyhodnotené[1] a zistilo sa, že potrebujú aktualizáciu, aby sa zohľadnili zmeny v poľnohospodárstve, SPP a ostatných súvisiacich politikách EÚ. „Stratégia pre poľnohospodársku štatistiku na rok 2020 a ďalšie roky“[2] je dôležitým programom na modernizáciu poľnohospodárskej štatistiky Európskej únie, ktorý vykonáva Európska komisia v úzkej spolupráci s členskými štátmi. Stratégiu podporuje Výbor pre Európsky štatistický systém a je súčasťou Programu regulačnej vhodnosti a efektívnosti (REFIT), ktorého cieľom je zefektívniť a zlepšiť európsky systém poľnohospodárskej štatistiky (EASS). V stratégii sa zohľadňujú aj medzinárodné odporúčania, ako napr. usmernenia Medzivládneho panelu o zmene klímy pre nahlasovanie emisií skleníkových plynov a štandardy Organizácie OSN pre výživu a poľnohospodárstvo, a touto stratégiou sa vykonáva aj Globálna stratégia OSN na zlepšenie štatistiky poľnohospodárstva a vidieka.

Z ekonomického hľadiska je poľnohospodárstvo relatívne malým odvetvím, pokrýva však takmer polovicu plochy EÚ a dodáva väčšinu jej potravín a zároveň zaisťuje bezpečnosť potravín a potravinovú bezpečnosť. Má veľký vplyv na zmenu klímy a životné prostredie a od poľnohospodárstva závisia mnohé vidiecke komunity. EÚ potrebuje v tejto oblasti informácie, ktoré sú čo najpresnejšie a umožňujú jej navrhovať politiky v záujme všetkých občanov Európy, a to prostredníctvom čo najúčinnejšieho prideľovania významných rozpočtových prostriedkov SPP a prijímania súvisiacich opatrení čo najefektívnejšie a najúčinnejšie v mnohých rozmeroch. Poľnohospodárstvo je okrem toho stredobodom oznámenia Komisie o Európskej zelenej dohode[3], najmä jej stratégie „z farmy na stôl“.

Výkonnosť odvetvia poľnohospodárstva ako celku je možné zhodnotiť tak, že informácie o zmenách objemu a cien poľnohospodárskych výrobkov a služieb sa zahrnú do účtovnej štruktúry. Na tento účel úhrnné účty pre poľnohospodárstvo (EÚP) poskytujú súbor porovnateľných údajov, ktoré ponúkajú dôležité informácie na makroekonomickej úrovni kľúčovým používateľom, najmä Generálnemu riaditeľstvu Komisie pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (GR AGRI).

Ako satelitný účet európskeho systému účtov (ESA 2010) sa EÚP veľmi dôsledne riadi metodikou národných účtov. Ich zostavovanie si však vyžaduje vypracovanie vhodných

---

[1] SWD(2017) 96 – pracovný dokument útvarov Komisie – hodnotenie, sprievodný dokument k dokumentu Stratégia pre poľnohospodársku štatistiku na rok 2020 a ďalšie roky a nasledujúce možné legislatívne scenáre (dostupné len v angličtine).

[2] https://ec.europa.eu/eurostat/documents/749240/749310/Strategy+on+agricultural+statistics+Final+version+for+publication.pdf (dostupné len v angličtine).

[3] Oznámenie Komisie Európskemu Parlamentu, Európskej Rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov „Európska zelená dohoda“, COM(2019) 640, 11.12.2019.

pravidiel a metód. Podľa súčasnej metodiky poskytujú členské štáty Eurostatu národné a regionálne úhrnné účty pre poľnohospodárstvo od roku 2000. V roku 2004 nadobudlo účinnosť nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 138/2004 z 5. decembra 2003 o úhrnných účtoch pre poľnohospodárstvo v Spoločenstve[4] a formalizovalo časť úhrnných účtov, ktorá sa týka na národnej úrovne; odvtedy bolo zmenené šesťkrát. Účty na regionálnej úrovni však do nariadenia zahrnuté neboli, ale takmer všetky členské štáty ich naďalej pravidelne zasielajú na základe džentlmenskej dohody. Nie je to ideálne, keďže štatistika, na ktorú sa vzťahuje džentlmenská dohoda, nie je formálne súčasťou EÚP a neexistujú žiadne záväzné povinnosti ani záruka prenosu. Keďže v prípade regionálnych úhrnných účtov pre poľnohospodárstvo ide o vyspelú štatistiku, ktorá je dôležitá, mala by sa formalizovať zahrnutím do nariadenia o EÚP. Je to jediný spôsob, ako zabezpečiť jej kvalitu. Európsky dvor audítorov identifikoval tento problém vo svojej osobitnej správe č. 01/2016[5], v ktorej odporúča formalizáciu regionálnych úhrnných účtov pre poľnohospodárstvo. Komisia toto zistenie akceptovala.

V tej istej osobitnej správe č. 01/2016 sa zistilo aj nedostatočne podávanie správ o kvalite týkajúcich sa EÚP. Od roku 2016 Eurostat vykonáva toto odporúčanie a členské štáty EÚ (až na niekoľko málo výnimiek) od roku 2019 poskytujú správy o kvalite týkajúce sa EÚP so zohľadnením požiadaviek článku 12 ods. 2 nariadenia (ES) č. 223/2009[6]. V článku 12 sa však stanovuje osobitné zahrnutie požiadaviek na podávanie správ o kvalite do sektorových právnych predpisov, čo umožňuje okrem lehôt na zasielanie údajov vymedziť aj postupy, štruktúru, periodicitu a ukazovatele hodnotenia správ o kvalite. V súčasnosti sú presné mechanizmy podávania správ o kvalite len neformálne, a preto by sa mali formalizovať v súlade s týmito existujúcimi požiadavkami nariadenia (ES) č. 223/2009.

Okrem toho pokiaľ ide o EÚP, členské štáty v prípade údajov na vnútroštátnej úrovni zasielajú prvé odhadované údaje (lehota v novembri referenčného roku n), druhé odhadované údaje (lehota v januári roku n+1) a definitívne údaje (lehota v septembri roku n+1). Druhé odhadované údaje nasledujú príliš skoro na to, aby sa kvalita optimálne zlepšila, takže lehoty na prenos údajov by sa v prípade druhého odhadu mali predĺžiť o 2 mesiace z konca januára na koniec marca roka nasledujúceho po referenčnom roku.

- **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v danej oblasti politiky**

Aby tvorcovia politiky, podniky a bežná verejnosť mohli prijímať vhodné rozhodnutia na základe faktov, musí byť štatistika spoľahlivá a kvalitná.

Uvedená stratégia poľnohospodárskej štatistiky na rok 2020 obsahuje tieto kľúčové ciele:

- tvorba kvalitnej štatistiky, ktorá efektívne a účinne spĺňa požiadavky používateľov,
- zlepšenie harmonizácie a koherentnosti európskej poľnohospodárskej štatistiky.

Tri oblasti zahrnuté v tomto návrhu sa priamo zaoberajú týmito cieľmi.

---

4 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 138/2004 z 5. decembra 2003 o úhrnných účtoch pre poľnohospodárstvo v Spoločenstve (Ú. v. EÚ L 33, 5.2.2004, s. 1).

5 Osobitná správa č. 1/2016: Je systém Komisie na hodnotenie výkonnosti v súvislosti s príjmami poľnohospodárov dobre navrhnutý a vychádza zo spoľahlivých údajov?

6 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 223/2009 z 11. marca 2009 o európskej štatistike a o zrušení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES, Euratom) č. 1101/2008 o prenose dôverných štatistických údajov Štatistickému úradu Európskych spoločenstiev, nariadenia Rady (ES) č. 322/97 o štatistike Spoločenstva a rozhodnutia Rady 89/382/EHS, Euratom o založení Výboru pre štatistické programy Európskych spoločenstiev (Ú. v. EÚ L 87, 31.3.2009, s. 164).

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Rozhodujúcim faktorom európskeho štatistického programu na roky 2013 – 2017[7] (predĺženého do roku 2020[8]) je poskytovanie kvalitnej štatistiky na podporu európskych politík. Štatistika životného prostredia a poľnohospodárska štatistika predstavujú jeden z troch pilierov tvorby štatistiky v rámci uvedeného programu. Medzi príslušné ciele programu patrí „revízia a zjednodušenie zberu údajov v poľnohospodárstve v súlade s revíziou spoločnej poľnohospodárskej politiky po roku 2013 a prepracovanie procesov zberu údajov v poľnohospodárstve, najmä s cieľom zlepšiť kvalitu a včasnosť údajov.“ Touto iniciatívou sa uvedený cieľ realizuje.

Európsky systém poľnohospodárskej štatistiky poskytovaním lepších údajov na posudzovanie udržateľnosti odvetvia poľnohospodárstva, pokiaľ ide o životné prostredie, ľudí, regióny a ekonomiku, takisto prispeje aspoň k dvom zo šiestich priorít[9] Komisie pod vedením Ursuly von der Leyenovej, konkrétne:

- k Európskej zelenej dohode, ktorej základom sú stratégia „z farmy na stôl“ a stratégia biodiverzity a
- k ekonomike, ktorá pracuje v prospech ľudí.

Poľnohospodárska štatistika je však užitočná aj pre iné priority Únie alebo členských štátov, ktoré ovplyvňujú poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka alebo sú nimi ovplyvnené.

Okrem toho návrh programu pre jednotný trh[10], ktorý je v súčasnosti predmetom medziinštitucionálnej diskusie, poskytuje rámec na financovanie rozvoja, tvorby a šírenia európskej štatistiky. Vykonávanie politík Únie si vyžaduje kvalitné, porovnateľné a spoľahlivé štatistické informácie o ekonomickej, sociálnej, územnej a environmentálnej situácii v Únii. Európska štatistika navyše umožňuje európskym občanom porozumieť demokratickému procesu a zapájať sa doň, ako aj diskutovať o súčasnom stave a budúcnosti Únie. V prípade poľnohospodárskej štatistiky sa dôraz kladie na poskytovanie včasných a relevantných údajov pre potreby spoločnej poľnohospodárskej politiky, spoločnej rybárskej politiky a politík týkajúcich sa životného prostredia, potravinovej bezpečnosti a dobrých životných podmienok zvierat.

Poľnohospodárska štatistika poskytuje kvalitné štatistické fakty na účely vykonávania a monitorovania SPP. SPP je dôležitou hnacou silou pre tvorbu pracovných miest a inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast v Únii. Okrem sociálnych cieľov sa politika rozvoja vidieka ako neoddeliteľná súčasť SPP zameriava na zlepšenie konkurencieschopnosti a udržateľnosti poľnohospodárskej výroby. Na SPP pripadá vo viacročnom finančnom rámci (VFR) na roky 2014 – 2020 viac ako 37 % celkového rozpočtu Únie.

Poľnohospodárska štatistika je takisto čoraz viac potrebná pre ostatné kľúčové politiky Únie, ako je napríklad Európska zelená dohoda, environmentálna politika a politika v oblasti zmeny klímy, obchodná politika, sociálna politika, regionálna politika atď.

---

7 Súčasný program bol zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 99/2013 z 15. januára 2013 o európskom štatistickom programe na roky 2013 až 2017. Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1951 z 25. októbra 2017 bolo jeho trvanie predĺžené do roku 2020.

8 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1951 z 25. októbra 2017, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 99/2013 o európskom štatistickom programe na roky 2013 až 2017 predĺžením jeho trvania do roku 2020 (Ú. v. EÚ L 284, 31.10.2017, s. 1).

9 https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024_sk.

10 COM(2018) 441.

## 2. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právny základ**

Právnym základom pre európsku štatistiku je článok 338 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ). Európsky parlament a Rada konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom prijmú opatrenia na vypracovanie štatistík tam, kde je to nevyhnutné pre výkon úlohy Únie. V článku 338 sa stanovujú požiadavky na tvorbu európskej štatistiky a uvádza sa, že táto štatistika musí byť v súlade s normami nestrannosti, spoľahlivosti, objektivity, vedeckej nezávislosti, hospodárnosti a štatistického utajenia dôverných dát.

Právnym základom pre správy o kvalite je článok 12 nariadenia Rady (ES) č. 223/2009.

- **Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)**

Zásada subsidiarity sa uplatňuje, ak návrh nepatrí do výlučnej právomoci Únie. ESS poskytuje infraštruktúru pre štatistické informácie. Systém je určený na uspokojenie potrieb viacerých používateľov na účely rozhodovania v demokratických spoločnostiach. Návrh tohto nariadenia bol vypracovaný s cieľom chrániť základné činnosti partnerov ESS a zároveň lepšie zabezpečiť kvalitu a porovnateľnosť štatistiky EÚP.

Jedným z hlavných kritérií, ktoré musia štatistické údaje spĺňať, je ich konzistentnosť a porovnateľnosť. Členské štáty nemôžu dosiahnuť potrebnú konzistentnosť a porovnateľnosť bez jasného európskeho rámca, t. j. právnych predpisov Únie, v ktorých sa stanovujú spoločné štatistické pojmy, formáty na zasielanie údajov a požiadavky na kvalitu.

Požiadavka na porovnateľnosť je veľmi dôležitá pre poľnohospodársku štatistiku z dôvodu SPP.

Cieľ navrhovaného opatrenia nemožno uspokojivo dosiahnuť na úrovni jednotlivých členských štátov. Účinnejšie opatrenia možno prijať na úrovni Únie na základe právneho aktu Únie, ktorý zabezpečí porovnateľnosť štatistických informácií v štatistických doménach v pôsobnosti navrhovaného aktu. Samotný zber údajov môžu medzitým vykonávať členské štáty.

- **Proporcionalita**

Návrh je v súlade so zásadou proporcionality z tohto dôvodu:

Uplatňovaním rovnakých zásad vo všetkých členských štátoch sa návrhom zabezpečí kvalita a porovnateľnosť zozbieranej a zostavenej európskej poľnohospodárskej štatistiky. Podobne sa ním zabezpečí, aby európska poľnohospodárska štatistika zostala relevantná a bola prispôsobená tak, aby dokázala reagovať na potreby používateľa. Nariadením sa zaistí nákladovo efektívnejšia tvorba štatistiky pri zohľadnení špecifických vlastností systémov členských štátov.

V súlade so zásadou proporcionality sa navrhované nariadenie obmedzuje na minimum požadované na dosiahnutie jeho cieľa a neprekračuje rámec nevyhnutný na tento účel.

- **Výber nástroja**

Navrhovaný nástroj: nariadenie.

Vzhľadom na ciele a obsah návrhu je nariadenie najvhodnejší nástroj. Dôležité spoločné politiky EÚ, medzi ktorými je aj SPP, vo svojej podstate závisia od porovnateľnej, harmonizovanej a kvalitnej poľnohospodárskej štatistiky na európskej úrovni. To možno najlepšie zabezpečiť prostredníctvom nariadení, ktoré sú priamo uplatniteľné v členských štátoch a nie je potrebné ich najprv transponovať do vnútroštátnych právnych predpisov.

## 3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ *EX POST*, KONZULTÁCIÍ SO ZAINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

### • Hodnotenia *ex post*/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov

V hodnotení „Stratégie pre poľnohospodársku štatistiku na rok 2020 a ďalšie roky“ sa poukázalo na vtedajší prebiehajúci audit Európskeho dvora audítorov (a v nadväznosti na to vypracovanej osobitnej správy č. 01/2016), ktorý poskytol informácie o tom, do akej miery EÚP slúži požiadavkám používateľov na údaje. Ako už bolo uvedené, tieto zistenia sú dôležitou hnacou silou návrhu.

### • Konzultácie so zainteresovanými stranami

Rozvoj, tvorbu a šírenie európskej poľnohospodárskej štatistiky realizuje Eurostat pomocou úzkej, koordinovanej a pravidelnej spolupráce v rámci ESS, a to na základe dlhodobého partnerstva medzi Eurostatom a národnými štatistickými úradmi, ako aj všetkými ostatnými príslušnými orgánmi.

Na celkovej úrovni a s odkazom na „Stratégiu pre poľnohospodársku štatistiku na rok 2020 a ďalšie roky“ sú hlavnými kategóriami zainteresovaných strán európskej poľnohospodárskej štatistiky zostavovatelia údajov (národné štatistické úrady a iné vnútroštátne orgány, ako aj Eurostat), respondenti (poľnohospodári, poľnohospodárske organizácie a podniky) a používatelia (verejné a súkromné subjekty s rozhodovacou právomocou – najmä iné odbory Komisie – výskumníci a novinári). S týmito stranami sa konzultovalo o problémoch a požadovaných zmenách v *status quo*, o ich požiadavkách na údaje a prioritách, možnostiach politiky na vyriešenie problémov, vplyve navrhovaných opatrení, a najmä o vypracovaní stratégie. Hlavnými fórami pre tieto konzultácie boli: i) stretnutia a semináre Stáleho výboru pre poľnohospodársku štatistiku (CPSA) a jeho nástupcu, skupiny riaditeľov pre poľnohospodársku štatistiku (DGAS) (pozostávajúcej z riaditeľov NŠÚ zodpovedných za poľnohospodársku štatistiku), na ktorých sú často vypočuté odbory Komisie, medzinárodné organizácie a organizácie poľnohospodárov; ii) zasadnutia Výboru pre Európsky štatistický systém (pozostávajúceho z generálnych riaditeľov NŠÚ); a iii) pravidelne naplánované konzultácie a vypočutia v rámci odborov Komisie.

V súvislosti s hodnotením sa uskutočnila verejná konzultácia a výsledky sú uvedené v osobitnej správe[11].

Z tejto verejnej konzultácie vyplývajú tri hlavné zistenia, ktoré predstavujú jadro stratégie pre poľnohospodársku štatistiku na rok 2020 a následne tohto nariadenia:

[11] Webová lokalita verejných konzultácií Eurostatu: http://ec.europa.eu/eurostat/about/opportunities/consultations/eass (dostupné len v angličtine). Správa z otvorenej verejnej konzultácie: http://ec.europa.eu/eurostat/documents/10186/6937766/Agricultural-Statistics-Strategy-2020-Report.docx (dostupné len v angličtine).

**súčasné právne predpisy Únie týkajúce sa poľnohospodárskej štatistiky nepokrývajú primerane nové a vznikajúce požiadavky na údaje**, pretože poskytovanie týchto údajov nie je stanovené v právnych aktoch a akty nie sú dostatočne pružné a integrované na to, aby včas reagovali na nové potreby.

Tieto *nové požiadavky na údaje* vyplývajú najmä z nového vývoja v poľnohospodárstve, z revidovaných právnych predpisov a meniacich sa politických priorít, a najmä z nedávno reformovanej SPP.

**Zbery údajov nie sú harmonizované a koherentné**, pretože vznikajú nové požiadavky na údaje, právne predpisy sa počas mnohých rokov vyvíjali osobitne a v rôznych oblastiach poľnohospodárskej štatistiky sa používajú čiastočne odlišné definície a pojmy.

**Zaťaženie spojené s poskytovaním údajov sa vníma ako príliš vysoké**, pretože požiadavky na údaje neustále narastajú, zber údajov nie je harmonizovaný a prostriedky na úrovni Únie, ako aj na vnútroštátnej úrovni, sa naďalej zmenšujú. Potvrdilo sa, že toto zaťaženie ohrozuje zber údajov a ich kvalitu.

V rámci modernizácie poľnohospodárskej štatistiky Európskej únie prechádzajú EÚP od roku 2016 vlastným procesom modernizácie. K tomu prispeli zistenia z auditu, ktorý vykonal Európsky dvor audítorov (osobitná správa č. 01/2016) o príjmoch poľnohospodárov. Odporúčania z uvedenej správy boli zahrnuté do širšej modernizácie, ktorá obsahuje niekoľko zlepšení EÚP.

Dve z týchto zlepšení Komisia identifikovala ako také, ktoré si vyžadujú zmenu existujúceho nariadenia, t. j. integráciu regionálnych úhrnných účtov pre poľnohospodárstvo (REÚP) a predĺženie lehoty pre druhý odhad EÚP.

Tieto otázky sa podrobne prediskutovali s pracovnou skupinou pre poľnohospodárske účty a ceny, ako aj so skupinou riaditeľov na vyššej úrovni pre poľnohospodársku štatistiku, pričom obidve skupiny sú zložené z expertov z členských štátov.

Keďže v prípade REÚP ide o dlhodobo etablované štatistiky, ktoré sa Eurostatu zasielajú už mnoho rokov, pri začlenení týchto údajov do nariadenia (ES) č. 138/2004 ide najmä o začlenenie existujúcej metodiky, ktorá sa používa v rámci dlhoročnej džentlmenskej dohody. Keďže metodika je vo svojej súčasnej podobe do veľkej miery uspokojivá (časť VII Manuálu EA/EAF[12]), nie je potrebné ju prepísať. Metodika a kapitola o regionálnych úhrnných účtoch pre poľnohospodárstvo, ktoré majú byť zahrnuté do nariadenia, môžu odrážať to, čo sa v súčasnosti nachádza v existujúcom manuáli. Sú však potrebné určité menšie zmeny, aby sa zohľadnili ESA 2010 a technické konzultácie s členskými štátmi.

O tomto návrhu sa v plnej miere diskutovalo so skupinou expertov pre poľnohospodárske účty a ceny a so skupinou riaditeľov pre poľnohospodársku štatistiku, ktoré uznali, aby Komisia (Eurostat) pokračovala v návrhu na základe svojho vlastného práva iniciatívy. Návrh bol predložený aj Výboru pre európsky štatistický systém (ESSC) zriadenému nariadením (ES) č. 223/2009.

[12] Manuál EÚP k úhrnným účtom v poľnohospodárstve a lesníctve EAA/EAF 97 (Rev. 1.1), 2000 https://ec.europa.eu/eurostat/fr/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-27-00-782 (dostupné len v angličtine, vo francúzštine a v nemčine).

- **Získavanie a využívanie expertízy**

Eurostat viedol rozsiahle diskusie o obsahu návrhu s národnými štatistickými úradmi prostredníctvom osobitných pracovných skupín a existujúcich skupín expertov, a to aj na úrovni riaditeľov.

Návrh bol v októbri 2020 predložený aj Výboru pre Európsky štatistický systém.

- **Posúdenie vplyvu**

Výbor pre kontrolu regulácie vydal kladné stanovisko k posúdeniu vplyvu „Stratégie pre poľnohospodársku štatistiku na rok 2020 a ďalšie roky“[13], ktorej súčasťou je EÚP[14].

Posúdenie vplyvu sa vykonalo na úrovni stratégie z dôvodu systematického prístupu v rámci celého systému poľnohospodárskej štatistiky, čím sa zabezpečilo, že všetky časti sú navzájom prepojené.

Z posúdenia vplyvu vyplynulo, že v rámci uprednostňovanej možnosti by EASS mali v konečnom dôsledku pokrývať tri nariadenia. Dve z týchto nariadení by boli nové a nahradili by niekoľko starších nariadení EÚ o poľnohospodárskej štatistike. Prvé z nich, o integrovaných štatistikách fariem (IFS), ktoré pokrýva údaje o štruktúre fariem a údaje o sadoch a vinohradoch, bolo prijaté ako nariadenie (EÚ) 2018/1091[15]. Druhé z nich je paralelný legislatívny návrh nariadenia o štatistike poľnohospodárskych vstupov a výstupov (SAIO), ktoré pokrýva vstupy a výstupy odvetvia poľnohospodárstva: poľnohospodárska výroba (plodiny a zvieratá) vrátane ekologického poľnohospodárstva, cien v poľnohospodárstve, živín a prípravkov na ochranu rastlín. Tretím nariadením, ako sa uvádza v posúdení vplyvu, je nariadenie (ES) č. 138/2004 o úhrnných účtoch pre poľnohospodárstvo (EÚP), ktoré je predmetom tohto návrhu na zmenu nariadenia. Keďže EÚP sú satelitným účtom národných účtov a majú makroekonomický charakter, nenavrhla sa ich integrácia do nových rámcových nariadení. Namiesto toho sa navrhlo, aby boli naďalej predmetom samostatných právnych predpisov tak, ako to je, odkedy nariadenie o EAA v roku 2004 prvýkrát nadobudlo účinnosť.

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

Návrh je súčasťou „Stratégie pre poľnohospodársku štatistiku na rok 2020 a ďalšie roky“, čo je dôležitý program na modernizáciu poľnohospodárskej štatistiky Európskej únie, ktorý vykonáva Európska komisia v úzkej spolupráci s členskými štátmi EÚ. Stratégiu podporuje Výbor pre Európsky štatistický systém a je súčasťou programu REFIT, ktorého cieľom je zefektívniť a zlepšiť EASS.

V prípade EÚP ide o vyspelú štatistiku, na ktorú sa vzťahuje nariadenie (ES) č. 138/2004. Navrhované nové nariadenie by sa malo vzťahovať na všetky zložky EÚP s cieľom zabezpečiť kvalitu tejto štatistiky. Džentlmenské dohody by sa už nemali využívať. Pomohlo by to zjednodušiť záležitosti, keďže referenčným bodom bude nové nariadenie, ktoré spĺňa všetky požiadavky na údaje a všetky požiadavky na podávanie správ o kvalite.

---

13 SWD(2016)430 (dostupné len v angličtine).

14 https://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/ia_carried_out/docs/ia_2016/sec_2016_0519_en.pdf (dostupné len v angličtine).

15 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1091 z 18. júla 2018 o integrovaných štatistikách fariem, ktorým sa zrušujú nariadenia (ES) č. 1166/2008 a (EÚ) č. 1337/2011 (Ú. v. EÚ L 200, 7.8.2018, s. 1).

Návrh toho, čo sa má zahrnúť do zmeny navrhovaného nariadenia, je výsledkom prebiehajúcich opatrení na modernizáciu EÚP. REÚP nie sú jedinými údajmi, na ktoré sa uplatňovala džentlmenská dohoda. V prípade „jednotkových hodnôt“ EÚP, čo sú údaje, ktoré boli poskytované počas mnohých rokov v rámci rovnakého typu dohody, sa pri modernizácii rozhodlo, že jednotkové hodnoty na úrovni EÚ by sa mali prestať zbierať. V dôsledku toho sa nenavrhlo zahrnutie jednotkových hodnôt do zmeny nariadenia o EÚP a ich zber sa už nebude vykonávať. To predstavuje malé, ale výrazné zníženie zaťaženia zainteresovaných strán.

- **Základné práva**

Návrh nemá žiadne dôsledky z hľadiska ochrany základných práv.

## 4. VPLYV NA ROZPOČET

Žiadny.

## 5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

Očakáva sa, že Európsky parlament a Rada prijmú navrhované nariadenie v roku 2021 a Komisia krátko nato prijme vykonávacie opatrenie týkajúce sa podávania správ o kvalite. Nariadenie bude priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch EÚ bez toho, aby bol potrebný plán vykonávania.

Predpokladá sa, že členské štáty začnú poskytovať údaje Komisii podľa nového nariadenia v roku 2022.

Navrhovaný legislatívny nástroj je súčasťou EASS, ktorý bude predmetom komplexného hodnotenia s cieľom posúdiť okrem iného jeho účinnosť a efektívnosť, pokiaľ ide o dosahovanie jeho cieľov, a rozhodnúť, či sú potrebné nové opatrenia alebo zmeny.

- **Monitorovanie dodržiavania predpisov vytvorených štatistík**

Eurostat vykonáva pravidelné hodnotenia súladu. Tieto hodnotenia zahŕňajú preskúmanie dostupnosti údajov, kvality a časovej presnosti, ako aj následné opatrenia v prípade neplnenia povinností.

V súlade s právnymi predpismi Únie sa od členských štátov vyžaduje, aby poskytli Komisii príslušné údaje týkajúce sa poľnohospodárskej štatistiky. Na tieto údaje sa vzťahujú prísne lehoty na prenos, ktoré sa musia dodržiavať v záujme dobrého riadenia, šírenia a užitočnosti európskej štatistiky, keďže chýbajúce alebo neúplné údaje vedú k nedostatkom v dostupnosti informácií (t. j. nie je možné vypočítať agregáty za Úniu a zverejňovať údaje podľa stanovených harmonogramov).

Nariadenie (ES) č. 223/2009 predstavuje základný právny rámec pre fungovanie Európskeho štatistického systému a pre všetky odvetvové právne predpisy týkajúce sa tvorby európskej štatistiky.

Hoci v hodnoteniach súladu sa včasnosť, časová presnosť a úplnosť už považujú za dôležité faktory pri zabezpečovaní včasného zverejňovania poľnohospodárskej štatistiky, týmto faktorom a iným aspektom kvality sa bude venovať väčšia pozornosť, aby sa zabezpečila dôvera v štatistiku zostavenú Eurostatom a ESS.

- **Neustále zlepšovanie EASS: identifikácia nových požiadaviek na údaje a nových zdrojov údajov, zlepšenie koherentnosti, zníženie zaťaženia**

V súčasnosti Eurostat uskutočňuje každoročné vypočutia s inými odbormi Komisie. Dôležitým aspektom týchto vypočutí je výmena informácií o príslušných pracovných programoch. Poskytujú formálnu platformu pre diskusiu o budúcich potrebách novej štatistiky a pre preskúmanie užitočnosti dostupnej štatistiky.

Ďalšia spolupráca s ostatnými odbormi Komisie, národnými štatistickými úradmi a inými vnútroštátnymi orgánmi sa uskutoční na rôznych hierarchických úrovniach na pravidelných zasadnutiach a seminároch skupín expertov, zasadnutiach skupiny riaditeľov, zasadnutiach Výboru pre Európsky štatistický systém, ako aj formou pravidelných dvojstranných výmen. Osobitná pozornosť sa sústredí na identifikáciu administratívnych údajov a iných informačných zdrojov spravovaných podľa právnych predpisov Únie a na posúdenie ich vhodnosti pre tvorbu štatistiky s cieľom uzavrieť dohody o ich stabilite, dostupnosti a prípadnom prispôsobení, aby lepšie vyhovovali štatistickým požiadavkám. Okrem toho sa budú vykonávať pravidelné zisťovania a analýzy s cieľom identifikovať akýkoľvek potenciál na zlepšenie európskej poľnohospodárskej štatistiky a zníženie administratívneho zaťaženia.

Tieto úpravy a celkové fungovanie právneho rámca sa budú monitorovať a hodnotiť najmä na základe už uvedených strategických cieľov.

- **Trojročné monitorovacie správy**

S cieľom monitorovať fungovanie obnoveného EASS a zabezpečiť, že spĺňa ciele programu REFIT týkajúce sa zjednodušenia a zníženia zaťaženia, sa každé tri roky uverejní správa o fungovaní celého systému.

- **Hodnotenie**

Druhá trojročná monitorovacia správa sa nahradí retrospektívnym hodnotením obnoveného EASS, ktoré sa vyhotoví v súlade s usmerneniami Komisie týkajúcimi sa hodnotenia. Ak to bude potrebné, retrospektívne hodnotenie by mohlo predstavovať aj základ pre ďalšie revízie právnych predpisov.

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

Navrhované nariadenie pozostáva z dvoch nových článkov a zmeny prílohy I (metodika EÚP) a prílohy II (Program prenosu údajov).

Hlavné zmeny sa týkajú prílohy I a prílohy II.

Prvá hlavná zmena sa týka regionálnych úhrnných účtov pre poľnohospodárstvo (REÚP). Členské štáty poskytujú Eurostatu REÚP od roku 2000 na základe džentlmenskej dohody a v súlade s metodickými postupmi, ktoré sa odvtedy uplatňujú. S cieľom začleniť REÚP do nariadenia (ES) č. 138/2004 sa do prílohy I doplnila kapitola, v ktorej sa zohľadňujú konzultácie so skupinami expertov delegátov členských štátov (pracovná skupina pre poľnohospodárske účty a ceny a skupina riaditeľov pre poľnohospodársku štatistiku) o zahrnutí niektorých malých aktualizácií súčasnej metodiky s cieľom zabezpečiť jej aktuálnosť a vhodnosť na začlenenie do nariadenia. Príloha II bola aktualizovaná tak, aby zohľadňovala príslušné lehoty na prenos REÚP.

Po druhé, doplnil sa článok, ktorý sa týka požiadaviek na podávanie správ o kvalite (článok 4a). Od roku 2019 členské štáty EÚ (až na niekoľko málo výnimiek) dobrovoľne predkladajú správy o kvalite EÚP so zohľadnením požiadaviek článku 12 ods. 2 nariadenia (ES) č. 223/2009. Nariadenie (ES) č. 138/2004 však neobsahuje žiadny článok o podávaní správ o kvalite. V článku 12 ods. 2 nariadenia (ES) 223/2009 sa stanovuje osobitné zahrnutie požiadaviek na podávanie správ o kvalite do sektorových právnych predpisov, čo umožňuje okrem lehôt na zasielanie údajov stanoviť aj postupy, štruktúru, periodicitu a ukazovatele hodnotenia správ o kvalite. V súčasnosti sú v prípade EÚP presné mechanizmy podávania správ o kvalite len neformálne, a preto by sa začlenením článku 4a sformalizovali.

Tretia hlavná zmena sa týka predĺženia termínov na zasielanie druhých odhadov EÚP s cieľom zlepšiť kvalitu údajov. Pokiaľ ide o EÚP, členské štáty v prípade údajov na národnej úrovni zasielajú prvé odhadované údaje (lehota v novembri referenčného roku n), druhé odhadované údaje (lehota v januári roku n+1) a definitívne údaje (lehota v septembri roku n+1). Prenos druhých údajov nasleduje príliš skoro po prvých údajoch na to, aby sa kvalita podstatne zlepšila. Lehoty na zasielanie druhých odhadov by sa preto mali predĺžiť z januára roku n+ 1 na marec roku n+ 1, aby mali členské štáty viac času na získanie kvalitnejších údajov. Keďže včasnosť kľúčových prvých odhadov a definitívnych údajov zostáva nezmenená, považuje sa na tento účel za vhodné predĺžiť lehoty pre druhé odhady. Príloha II bola aktualizovaná tak, aby zohľadňovala navrhovanú zmenu lehôt na zasielanie druhých odhadov EÚP.

Zostávajúce navrhované zmeny článkov majú za cieľ:

– objasniť prvú lehotu na zasielanie údajov pre regionálne úhrnné účty pre poľnohospodárstvo (článok 3 ods. 2),

– umožniť prípadné výnimky z požiadaviek na regionálne úhrnné účty pre poľnohospodárstvo (článok 4b),

– odkázať na postup výboru (článok 4c), ktorý sa nenachádza v súčasných právnych predpisoch, ale ktorý by sa mal doplniť,

– v prílohe I sa navrhuje veľmi malý počet dodatočných zmien (po konzultáciách so skupinami expertov).

**Návrh**

**NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,**

**ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 138/2004 o úhrnných účtoch pre poľnohospodárstvo v Spoločenstve**

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 338 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

(1) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 549/2013[16] obsahuje referenčný rámec spoločných štandardov, vymedzenia pojmov, klasifikácií a účtovných pravidiel na zostavovanie účtov členských štátov s cieľom splniť štatistické požiadavky Únie („ESA 2010“).

(2) Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 138/2004[17] sa zriaďujú úhrnné účty pre poľnohospodárstvo (EÚP) v Únii stanovením metodiky a lehôt na prenos poľnohospodárskych účtov. Úhrnné účty pre poľnohospodárstvo sú satelitné účty národných účtov, ako sa vymedzuje v ESA 2010, na účely získania výsledkov, ktoré sú harmonizované a porovnateľné medzi členskými štátmi, s cieľom zostaviť účty pre potreby Únie.

(3) Regionálne úhrnné účty pre poľnohospodárstvo (REÚP) sú prispôsobením EÚP na regionálnu úroveň. Samotné národné údaje nemôžu odhaliť úplný a niekedy zložitý obraz o tom, čo sa deje na podrobnejšej úrovni. Údaje na regionálnej úrovni preto prispievajú k lepšiemu pochopeniu rozmanitosti, ktorá existuje medzi regiónmi, a dopĺňajú informácie za Úniu, eurozónu a jednotlivé členské štáty. Preto je potrebné začleniť REÚP do nariadenia (ES) č. 138/2004, a to z hľadiska metodiky, ako aj z hľadiska primeraných lehôt na prenos údajov.

(4) Štatistika sa už nepovažuje len za jeden z mnohých zdrojov informácií na účely tvorby politík, ale namiesto toho zohráva v rozhodovacom procese ústrednú úlohu. Rozhodovanie založené na faktoch si vyžaduje štatistiku, ktorá spĺňa kritériá vysokej kvality stanovené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 223/2009[18] v súlade s účelmi, na ktoré slúži.

---

[16] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 549/2013 z 21. mája 2013 o európskom systéme národných a regionálnych účtov v Európskej únii (Ú. v. EÚ L 174, 26.6.2013, s. 1).

[17] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 138/2004 z 5. decembra 2003 o úhrnných účtoch pre poľnohospodárstvo v Spoločenstve (Ú. v. EÚ L 33, 5.2.2004, s. 1).

[18] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 223/2009 z 11. marca 2009 o európskej štatistike a o zrušení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES, Euratom) č. 1101/2008 o prenose dôverných štatistických údajov Štatistickému úradu Európskych spoločenstiev, nariadenia Rady (ES) č. 322/97

(5) Nariadenie (ES) č. 223/2009 poskytuje právny rámec pre európsku štatistiku a vyžaduje sa v ňom, aby členské štáty dodržiavali štatistické zásady a kritériá kvality stanovené v nariadení. Pre posudzovanie a zlepšovanie kvality európskej štatistiky a informovanie o nej sú rozhodujúce správy o kvalite. Výbor pre Európsky štatistický systém (ESSC) schválil jednotnú integrovanú štruktúru metaúdajov ako normu ESS pre podávanie správ o kvalite, čím prostredníctvom jednotných noriem a harmonizovaných metód pomáha splniť požiadavky na kvalitu štatistiky stanovené v nariadení (ES) č. 223/2009, najmä tie, ktoré sú stanovené v jeho článku 12 ods. 3.

(6) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky pre vykonávanie tohto nariadenia by sa mali Komisii udeliť vykonávacie právomoci, pokiaľ ide o podrobnosti týkajúce sa správ o kvalite a ich obsah. Okrem toho by sa mali na Komisiu preniesť aj vykonávacie právomoci, pokiaľ ide o možné výnimky z požiadaviek na regionálne úhrnné účty pre poľnohospodárstvo. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011.

(7) EÚP poskytuje európskym tvorcom politiky trikrát ročne dôležité makroekonomické údaje; po prvých a druhých odhadoch údajov nasledujú definitívne údaje. Súčasná lehota na prenos druhých odhadov EÚP neposkytuje veľa času po skončení referenčného obdobia na zber zlepšených údajov v porovnaní s údajmi poskytnutými pri prvých odhadoch EÚP. Na zlepšenie kvality týchto druhých odhadov je potrebné mierne posunúť lehotu na prenos.

(8) Nariadenie (ES) č. 138/2004 by sa preto malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť.

(9) Uskutočnili sa konzultácie s Výborom pre Európsky štatistický systém,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

*Článok 1*

Nariadenie (ES) č. 138/2004 sa mení takto:

1. V článku 3 ods. 2 sa dopĺňa táto veta:

„2. V prípade regionálnych úhrnných účtov pre poľnohospodárstvo sa prvý prenos údajov uskutoční najneskôr do 30. júna 2022.“

2. Vkladajú sa tieto články:

„Článok 4a

**Hodnotenie kvality**

1. Členské štáty prijmú opatrenia potrebné na to, aby sa zabezpečila kvalita zasielaných údajov a metaúdajov.

2. Na účely tohto nariadenia sa na údaje, ktoré sa majú zasielať v súlade s článkom 3 tohto nariadenia, vzťahujú kritériá kvality stanovené v článku 12 ods. 1 nariadenia (ES) č. 223/2009.

3. Komisia (Eurostat) vyhodnotí kvalitu poskytnutých údajov.

---

o štatistike Spoločenstva a rozhodnutia Rady 89/382/EHS, Euratom o založení Výboru pre štatistické programy Európskych spoločenstiev (Ú. v. EÚ L 87, 31.3.2009, s. 164).

4. Pri uplatňovaní kritérií kvality uvedených v odseku 2 na údaje, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov vymedzí postupy, štruktúru, periodicitu a ukazovatele hodnotenia správ o kvalite a stanoví lehotu na predkladanie správ Komisii (Eurostatu). Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 4c ods. 2.

5. Členské štáty čo najskôr oznámia Komisii (Eurostatu) všetky relevantné informácie alebo zmeny v súvislosti s vykonávaním tohto nariadenia, ktoré by ovplyvnili kvalitu zasielaných údajov.

6. Na riadne odôvodnenú žiadosť Komisie (Eurostatu) členské štáty poskytnú doplňujúce objasnenia potrebné na vyhodnotenie kvality štatistických informácií.

Článok 4b

**Výnimky**

1. Ak by si uplatňovanie tohto nariadenia vyžadovalo významné úpravy v národnom štatistickom systéme niektorého členského štátu, pokiaľ ide o vykonávanie obsahu bodu VII prílohy I „Regionálne úhrnné účty pre poľnohospodárstvo“ a programu prenosu údajov pre regionálne účty pre poľnohospodárstvo uvedeného v prílohe II, môže Komisia prijať vykonávacie akty, ktorými sa uvedenému členskému štátu udeľujú výnimky na obdobie najviac dvoch rokov.

2. Príslušný členský štát predkladá Komisii riadne odôvodnenú žiadosť o takúto výnimku do troch mesiacov od [vložte dátum nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia].

3. Tieto vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 4c.

Článok 4c

**Postup výboru**

1. Komisii pomáha Výbor pre Európsky štatistický systém zriadený nariadením (ES) č. 223/2009. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.“

3. Príloha I sa mení v súlade s prílohou I k tomuto nariadeniu.

4. Príloha II sa mení v súlade s prílohou II k tomuto nariadeniu.

*Článok 2*

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

*Za Európsky parlament*
*predseda*

*Za Radu*
*predseda*